

De sprong van Beleid naar Wetgeving

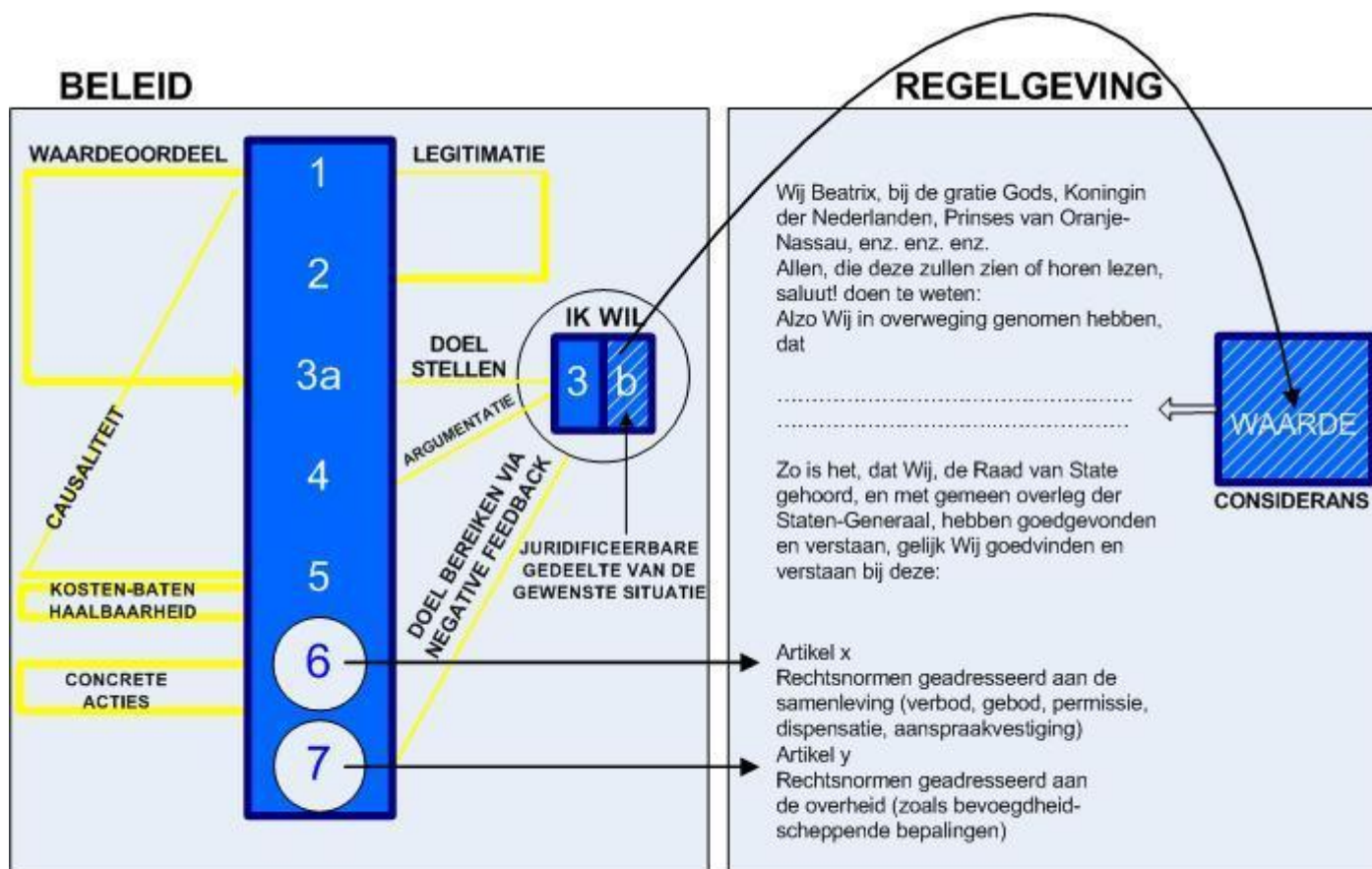
De overheid heeft twee instrumenten om het algemeen belang te dienen: beleid maken en regelgeving vaststellen. Elders in deze training kun je kennis maken met een uitgebreide historische analyse van de komst van niet-uitvoerbaar beleid en niet-handhaafbare regelgeving. In dat document hebben wij uitvoerig toegelicht hoe vanaf ongeveer 1990 beleid en regels zodanig werden opgestapeld dat onuitvoerbaarheid en niet-handhaafbaarheid het resultaat werd. Een aantal gezaghebbende organen begon zich daar grote zorgen over te maken. Ze kwamen in reeksen studies en rapporten steeds tot dezelfde conclusies: het toenmalige top-down rijksbeleid kende geen plaats toe aan uitvoerders en burgers aan de voorkant van het ontwerpen van beleid. In het vroegst denkbare stadium.

Dat proces was al eerder (h)erkend door Leo Klinkers die in de jaren zeventig aan de Universiteit van Utrecht de 'methode Klinkers' had ontwikkeld. Een methodologie die door een combinatie van elementen uit ruim tien wetenschappelijke disciplines uitging van beleid maken van onderop, dus vanuit de samenleving. Standaarden en principes die een prioritaire plaats gaven aan de samenleving als oorsprong van beleid maken, zonder overigens de politieke verantwoordelijkheid van de overheid te elimineren.

In de Modules van deze cursus Samenlevingsbeleid leer je die standaarden en principes gebruiken. Eentje gaat over de vraag: hoe maak je van beleid de sprong naar recht? Dus op welk moment in het proces van beleid maken kom je tot de conclusie dat je voor het dienen van het algemeen belang niet kunt volstaan met beleidsmaatregelen, maar ook een stuk regelgeving moet maken?

Dat wordt nu duidelijk gemaakt, met dien verstande dat het alleen begrepen kan worden als je Module 2 *De Architectuur van Doel Stellen* bestudeerd hebt.

Herken je het onderstaande plaatje aan de linkerkant? Dat zijn die zeven stappen van Doel Stellen.

© Klinkers Public Policy Consultants

Punt 3b is de formulering van de (politieke) doelstelling van het betreffende beleidsonderwerp. Doordat alle zeven stappen methodologisch (dus conform de Modules 1-3) naar behoren zijn afgehandeld is dat doel uitvoerbaar, handhaafbaar en van draagvlak voorzien. Om nu een deel van dat beleid om te zetten in regels ga je als volgt te werk.

- ✓ Datgene wat onder 3b is geformuleerd als de door de politiek gewenste (en volgens de relevante samenleving en uitvoerders ook uitvoerbare) situatie moet je analyseren op die onderwerpen die in wetgeving moeten worden omgezet.
- ✓ Dat 'pluk' je uit 3b en plakt het op de enige plek waar dat mag komen te staan: in de considerans.
- ✓ Dat is het kostbaarste stukje van de regelgeving: de overweging en redengeving om tot wetgeving over te gaan.
- ✓ De punten 3b en considerans zijn namelijk identiek: ze vormen beide het hart en de ziel; punt 3b het hart en de ziel van beleid, de considerans van de regeling. Beide belichamen waarde.
- ✓ Punt 3b en de considerans geven aan welke waarde de politiek wenst te

beschermen. In het huis van het *beleid* volgt die bescherming door concrete doelen en acties.

- ✓ In het huis van de *regeling* volgt het beschermen van die waarde door het formuleren van normen. En die staan in de artikelen van de regeling, als resultaat van de stappen 6 en 7 waarin de haalbaarheidsdiscussie leidt tot concrete uitvoerbare acties ter eliminering van oorzaken die onder het probleem van stap 1 liggen.